

Šifra kandidata:
A jelölt kód száma:

Državni izpitni center

M 0 9 1 5 0 1 1 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

==== Izpitna pola 2 ====

2. feladatlap

Geografija Slovenije in Madžarske
Szlovénia és Magyarorsztág földrajza

Torek, 2. junij 2009 / 80 minut
2009. június 2., kedd / 80 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A jelölt két értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 2 strani, od tega 1 prazno.

A feladatlap terjedelme 16 oldal, ebből 4 üres. A színes melléklet terjedelme 2 oldal, ebből 1 üres.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 20 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra)!

A feladatlap 20 feladatot tartalmaz. Összesen 40 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntetettük az elérhető pontszámot is.

*Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére!*

Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. Obkrožite najbolj **razširjeno drevo** v Sloveniji:

Karikázza be a Szlovéniában legelterjedtebb fa nevét:

hrast graden / *tölgy*,

črni bor / *feketefenyő*,

bukev / *bükk*.

(1 točka/pont)

2. Dopolnite besedilo.

Egészítse ki a szöveget!

V nižinah Slovenije prevladujejo _____ gozdovi, ob zgornji gozdni meji pa

_____ gozdovi. V slovenskih Alpah je zgornja gozdna meja na

nadmorski višini _____, najpogosteje zastopani drevesi ob zgornji gozdni

meji sta _____ in _____.

Szlovénia síkvidékein a/az _____ erdők az uralkodók, a felső erdőhatárnál

pedig a/az _____ erdők. A szlovén Alpokban a felső erdőhatár

_____ tengerszint feletti magasságon húzódik, itt a legelterjedtebb két

fafajta a/az _____ és a/az _____.

(2 točki/pont)

3. Obkrožite, na katerih pobočjih **terciarnih gričevij** na vzhodu in jugozahodu Slovenije je več **antropogeno spremenjenih prsti**, in opišite zakaj.

Szlovénia keleti és délnyugati részein a **dombvidék harmadidőszakbeli** lejtőinek mely részén található több **megváltozott antropogén** talaj? Karikázza be a megfelelő választ, majd írja le, hogy miért.

Prisojna pobočja / *Napsütötte lejtők*

Osojna pobočja / *Árnyékos lejtők*

Opis / *Leírás:* _____

(2 točki/pont)

4. **Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje pokrajino na **neprepustnih sedimentih** v nižinskem svetu Slovenije, kjer je **stalno visoka talna voda** in so **pogoste poplave**. Kateri tip prsti nastaja v takih razmerah? Napišite eno od značilnosti te prsti, razen mokrotnosti, in ovrednotite tip prsti glede primernosti za kmetijstvo.

Az 1. sz. melléklet (a 2. sz. feladatlap melléklete) vízhatlan üledékeken elterülő tájat mutat be Szlovénia sík vidékén, ahol állandóan magas a talajvíz, és sokszor van árvíz. Melyik talajtípus keletkezik ilyen körülmények közt? Írja le e talaj egy jellegzetességét (a nedvesség kivételével), és mezőgazdasági alkalmasságának alapján értékelje ezt a talajtípust.

Tip prsti / Talajtípus: _____

Značilnost / Jellegzetessége: _____

Ovrednotenje / Értékelése: _____

(3 točke/pont)

5. Pokrajine s podobnimi značilnostmi, kakor jih prikazuje **priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)**, so po 2. svetovni vojni pretežno **izsuševali**. Opišite vzrok za izsuševanje po 2. svetovni vojni in vzrok za ohranjanje mokrišč danes.

A hasonló jellegzetességekkel rendelkező tájakat, ahogy ezt az 1. sz. melléklet (a 2. sz. feladatlap melléklete) is mutatja, a 2. világháború után általában lecsapolták. Írja le a 2. világháború után történő lecsapolásoknak és a jelenkori vizes élőhelyek megőrzésének okát.

Vzrok za izsuševanje / A lecsapolás oka:

Vzrok za ohranjanje mokrišč / A vizes élőhelyek megőrzésének oka:

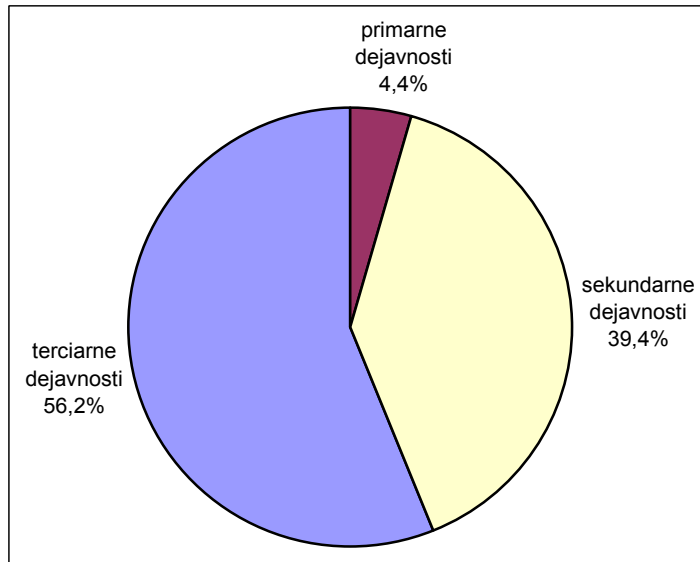
(2 točki/pont)

D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

6. **Graf 1** prikazuje zaposlitveno sestavo prebivalstva v Sloveniji leta 2003 po sektorjih dejavnosti. Kako imenujemo **družbo** s tako zaposlitveno sestavo in kolikšen je **delež** zaposlenih v sektorju, ki mu pripada **industrija**?

Az **1. sz. grafikon** Szlovénia lakosságának foglalkoztatási összetételét ábrázolja tevékenységi szektorok szerint 2003-ban. Hogyan nevezzük az ilyen foglalkoztatási összetétellel rendelkező **társadalmat**, és mekkora az **iparban** foglalkoztatottak aránya?

Graf 1 / 1. sz. grafikon

(Vir: Likar, M., 2006: Geografske značilnosti Slovenije, str. 74. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Družba / Társadalom: _____

Delež / Arány: _____

(2 točki/pont)

7. Napišite **glavni lokacijski dejavnik** za razvoj **živilske** industrije v **Ljubljani**, **tekstilne** industrije v **Metliki** in **pohištvene** industrije na **Bledu**.

Írja le a ljubljanoi **élelmiszeripar**, a metlikai **textilipar** és a bledi **bútorgyártás** fejlődésének **fő telepítő tényezőjét**.

Živilska industrija / Élelmiszeripar: _____

Tekstilna industrija / Textilipar: _____

Pohištvena industrija / Bútorgyártás: _____

(2 točki/pont)

8. Obdobjem na levi pripišite **črko**, ki označuje glavno gospodarsko značilnost vsakega obdobja. Posamezno črko uporabite le enkrat:

A bal oldali korszakokhoz írja azt a **betűt**, amely az adott korszak fő gazdasági jellegzetességét jelöli. Mindegyik betűt csak egyszer használja.

- _____ 1848–1918 A prehod na tržno gospodarstvo in uveljavljanje novih trgov
átmenet a piacgazdaságba és új piacok érvényesülése
- _____ 1918–1945 B počasen razvoj industrije
az ipar lassú fejlődése
- _____ 1945–1991 C nastanek industrijskega polmeseca
az ipari félhold kialakulása
- _____ 1991–2007 D izvajanje politike policentričnega razvoja
a policentrikus fejlődéspolitiká alkalmazása

(2 točki/pont)

9. Glede na preglednico 1, ki prikazuje deset najuspešnejših slovenskih podjetij po prihodku v letu 2006, napišite, v kateri **gospodarski panogi** je bil prihodek največji, in **utemeljite**, zakaj je ta panoga **zelo donosna**.

Az 1. sz. táblázat alapján, amely a tíz, 2006-ban legnagyobb jövedelmű szlovén vállalatot ábrázolja, írja le, melyik **gazdasági ágazatban** volt legnagyobb a jövedelem, valamint **indokolja** meg, miért **ennyire jövedelmező** ez az ágazat.

Preglednica 1: Deset največjih slovenskih podjetij po prihodku v letu 2006

1. sz. táblázat: A tíz legnagyobb jövedelmű szlovén vállalat 2006-ban

	Podjetje	Kraj	Celotni prihodki (v tisočih SIT)
1.	Petrol	Ljubljana	453.553.232
2.	Poslovni sistem Mercator	Ljubljana	405.625.451
3.	Revoz	Novo mesto	241.594.415
4.	Merkur	Naklo	195.086.216
5.	Holding Slovenske elektrarne	Ljubljana	188.602.355
6.	Gorenje Gospodinjski aparati	Velenje	180.147.821
7.	Lek	Ljubljana	178.388.210
8.	OMV Slovenija	Koper	156.514.275
9.	Krka	Novo mesto	144.097.336
10.	Engrotuš	Celje	127.043.939

(Vir: Delo, Gospodarsko-finančni tednik, 2007, št. 49, str. 30. Delo. Ljubljana)

Gospodarska panoga / *Gazdasági ágazat*: _____

Utemeljitev / *Indoklás*: _____

(2 točki/pont)

10. Naslov **članka** na **sliki 1** nakazuje značilnosti družbenega razvoja Slovenije v bližnji prihodnosti. Pojasnite **dve posledici** takega razvoja.

Az 1. sz. képhez tartozó újságcikk címe Szlovénia társadalmi fejlődésének jellegzetességeire utal a közeljövőben. Magyarázza meg az ilyen fejlődés két következményét.

Slika 1 / 1. sz. kép

*(Vir: Delo, Gospodarsko-finančni tednik, 2007, št. 43, str. 43.
Delo. Ljubljana)*

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

11. Tekintse meg az alábbi ábrákat, amelyek **három domborzati formát** ábrázolnak a folyam felszínén. Mindegyik forma a **folyó egy-egy szakaszára** jellemző. Írja a vonalra megfelelő **sorrendben**, a folyó **felső szakaszától** kezdve a három domborzati forma ábrájának **számát**, és **nevezze meg** az általában a folyó középszakaszára jellemző **folyókanyart**.

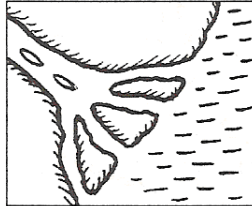
Ogleyte si spodnje slike, ki prikazujejo tri tipične **geomorfološke oblike** na rečnem površju. Vsaka oblika je značilna za **določeni del rečnega toka**. Napišite pravi **vrstni red oštevilčenih oblik** na spodnjo črto tako, da začnete s številko oblike v **zgornjem toku reke**. Nato še napišite **ime rečne vijuge**, ki jo ponavadi najdemo v srednjem toku reke.

Slika 2 / 2. sz. kép

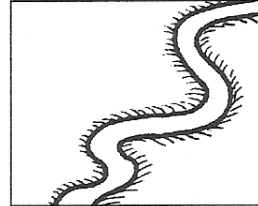
1

Slika 3 / 3. sz. kép

2

Slika 4 / 4. sz. kép

3

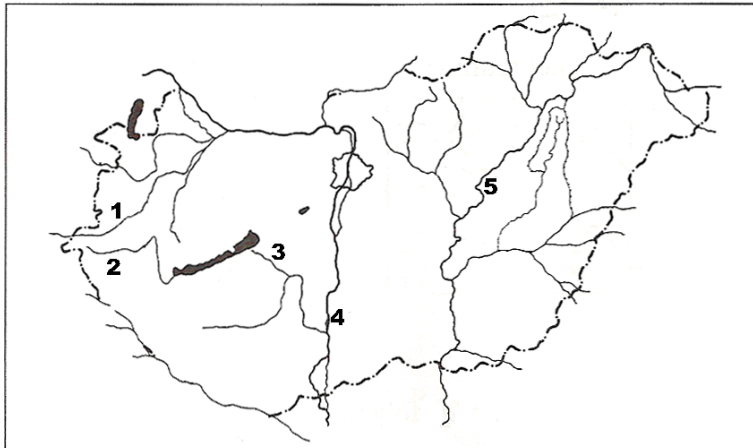
Sorrend / Vrstni red: _____

A folyókanyar neve / Ime rečne vijuge: _____

(2 pont/točki)

12. Nevezze meg a **1. sz. térképen** számokkal jelzett magyarországi folyókat! Imenujte na **karti 1** s številkami označene reke na Madžarskem.

Karta 1 / 1. sz. térkép

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

(2 pont/točki)

13. **Egészítse** ki a mondatokat úgy, hogy az állítások helyesek legyenek.

Doplnite povedi tako, da bodo trditve pravilne.

Magyarország folyóvizei a _____ folyó vízgyűjtő területéhez tartoznak.

Legnagyobb folyója a Duna, amely a _____-erdőben ered, és

deltatorkolattal ömlik a _____-tengerbe. Magyarország második

legnagyobb folyója a _____, amely a _____ ered.

Vodotoki Madžarske spadajo k porečju reke _____. Največja reka je

Donava, ki izvira v _____ in se izliva v _____

morje. Druga največja reka je _____, ki izvira v _____.

(2 pont/točki)

14. A **medencejelleg** Magyarország vízrajzát is meghatározza. Írja le e ténynek egy **pozitív** és egy **negatív** következményét!

Kotlinska lega določa tudi hidrografske značilnosti Madžarske. Napišite eno **pozitivno** in eno **negativno** posledico tega dejstva.

Pozitív következmény / Pozitivna posledica: _____

Negatív következmény / Negativna posledica: _____

(2 pont/točki)

15. A magyarországi folyókon évente **két jelentősebb árhullám** vonul le. Írja le, hogyan nevezik és mi okozza a kora tavaszi (márciusi), illetve a kora nyári árvizet.

Madžarske reke imajo **dva izrazitejša poplavna viška**. Napišite, kako imenujemo zgodnje spomladanske poplave (v marcu) in poplave v začetku poletja ter kaj jih povzroča.

árvíz poplava	elnevezése ime	fő okozója glavni vzrok
kora tavaszi zgodaj spomladi		
kora nyári zgodaj poleti		

(2 pont/točki)

E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

16. A gazdaság melyik szektorába tartozik a **turizmus**? Soroljon fel a turizmuson kívül még **három** más tevékenységet ugyanebből a szektorból!

V kateri sektor gospodarstva uvrščamo **turizem**? Naštejte še **tri** različne dejavnosti tega sektorja.

Sektor / Sektor: _____

Tevékenységek / Dejavnosti:

1 _____

2 _____

3 _____

(2 pont/točki)

17. Olvassa el az állításokat, és írja az előttük lévő vonalra a megfelelő **idegenforgalmi típust** jelölő betűt. Válasszon a következőkből:

A: gyógyturizmus

B: konferenciaturizmus

C: falusi turizmus

Preberite trditve in na črte pred njimi napišite črko ustreznega **tipa turizma**. Izbirajte med naslednjimi tipi:

A: zdraviliški turizem

B: kongresni turizem

C: kmečki turizem

_____ *A városi életmódtól való elszakadás példája, ahol a vendégek részt vehetnek a vendéglátó család mindennapi életében.*

Primer odcepitve od mestnega načina življenja, kjer se lahko gostje vključijo v vsakdanje življenje domačinov.

_____ *Magas színvonalú orvosi ellátással megelőzi a betegséget, és enyhíti a már meglévő tüneteket.*

Na vrhunski ravni zdravniške preskrbe nudi preventivo in zmanjševanje simptomov bolezni.

_____ *Csak pár napra korlátozódik, fejlett infrastruktúrát és sokféle szolgáltatást igényel.*

Traja le nekaj dni in zahteva razvito infrastrukturo ter raznovrstne storitve.

_____ *Legfontosabb természeti alapja Magyarországon a geotermikus gradiens kedvező értéke.*

Najpomembnejša naravna osnova tega tipa turizma na Madžarskem je ugodno spreminjanje geotermičnega gradienta.

(2 pont/točki)

18. Magyarország Kelet-Közép-Európa szárazföldi országa, **természeti és társadalmi értékei** sok turistát vonzanak. Írja le, mely **értékek** vonzzák leginkább a turistákat a következő ismert idegenforgalmi központokba. Mindegyik földrajzi névhez írjon egy jellegzetes turisztikai vonzerőt!

Madžarska je država kontinentalnega značaja v vzhodni Srednji Evropi, ki s **svojimi naravnimi in družbenimi vrednotami** privablja veliko turistov. Napišite, kateri **motivi** vabijo turiste v naslednja znana turistična središča. K vsakemu pripišite po en značilen turistični motiv.

Eger: _____

Aggtelek: _____

Hévíz: _____

Kőszeg: _____

Ópusztaszeri Emlékpark / Spominski park "Ópusztaszer": _____

(2 pont/točki)

19. Az utóbbi években a turizmus fontos típusaivá váltak a **konferencia-** és **bevásárló turizmus** is. Írjon egy-egy magyarországi központot mindkettőre!

V zadnjih letih sta postala **kongresni** in **nakupovalni turizem** pomembna tipa turizma. Napišite po en primer tovrstnih turističnih centrov na Madžarskem.

Konferenciaturizmus / Kongresni turizem: _____

Bevásárló turizmus / Nakupovalni turizem: _____

(2 pont/točki)

20. A magyarországi turizmus egyik legfontosabb térsége a **Balaton**. Röviden jellemezze a tó egy természetföldrajzi és egy társadalomföldrajzi jellegzetességét!

Blatno jezero je eno najpomembnejših turističnih območij na Madžarskem. Na kratko opišite eno naravnogeografsko in eno družbenogeografsko značilnost jezera.

1 Természetföldrajzi jellegzetessége / Naravnogeografska značilnost:

2 Társadalomföldrajzi jellegzetessége / Družbenogeografska značilnost:

(2 pont/točki)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal